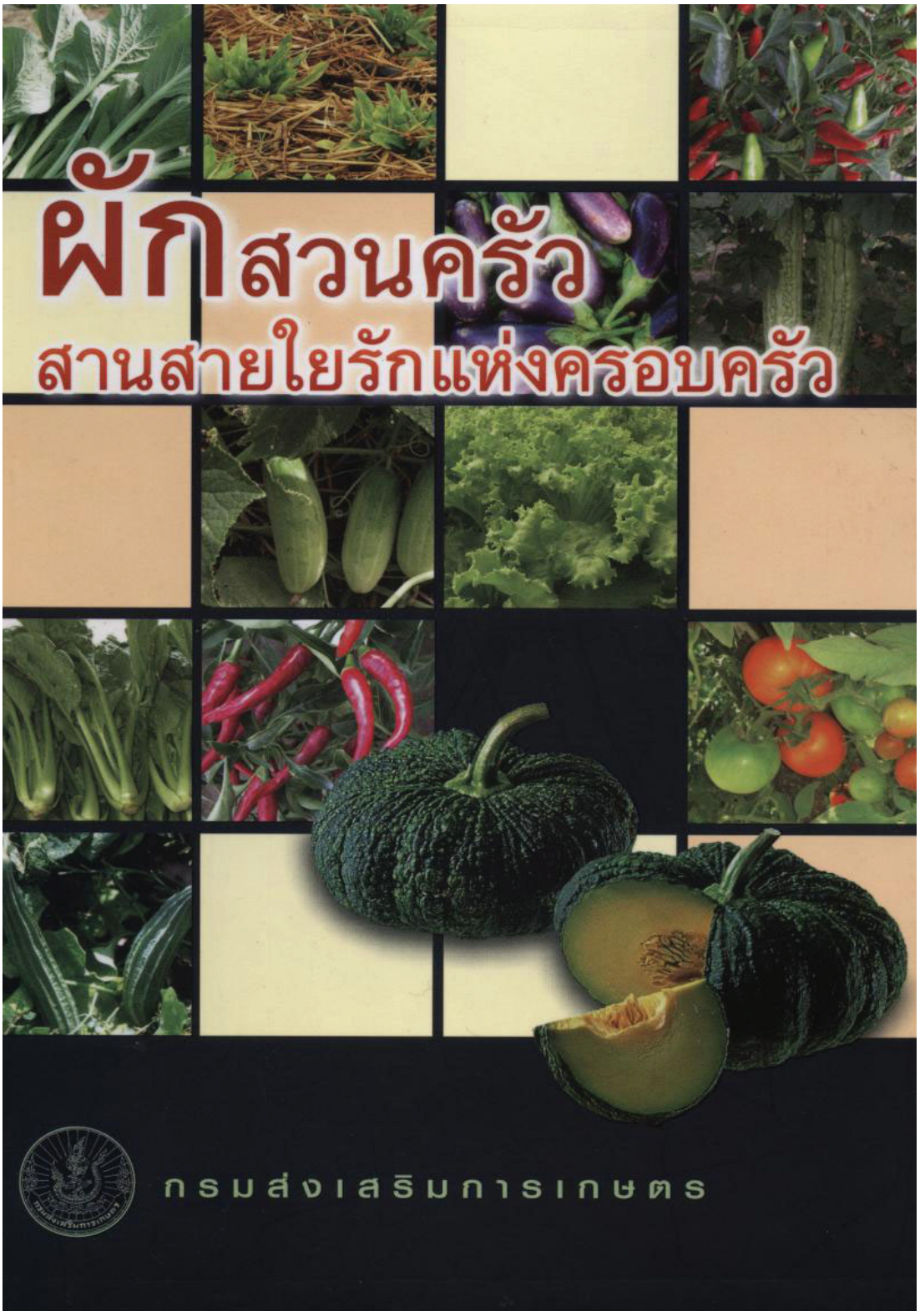

ผักสวนครัว
สานสายใยรักแห่งครอบครัว
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

ผักเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อการคำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากเป็นพืชที่ทุกคนต้องบริโภคเป็นประจำ ในปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป โดยทั่วไปอาหารแทบทุกชนิดมักมีผักเป็นส่วนประกอบ ไม่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมกัน ผักทีประกอบอยู่ในอาหารแต่ละชนิดทำหน้าที่สองอย่างคือ มีคุณค่าทางอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ทั่งวิตามิน เกลือแร่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรท และอีกหน้าที่หนึ่งคือการเป็นเครื่องชูรสอาหารเพราะมีสีสันต่าง ๆ หลากสีและมีรสต่างกันมากมาย ทั้งหวาน ขม เปรี้ยวและเผ็ดเป็นต้น

เอกสารผักสวนครัวสานสายใยรักแห่งครอบครัวนี้มีเนื้อหาที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปสำหรับการปลูกผักสวนครัว วิธีการปลูก การเลือกชนิดผักสำหรับปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล การดูแลรักษา และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ทำให้ผู้ปลูกปลอดภัย และผลผลิตปลอดจากสารเคมีรวมทั้งเทคนิคการปลูกผักสวนครัวรายพืช จำนวน 25 ชนิด คุณค่าทางอาหารของผักที่สำคัญ และแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ผักต่าง ๆ ซึ่งหวังว่าจะเป็นคู่มือที่ช่วยให้ทุกคนที่สนใจจะปลูกผักสวนครัวได้ศึกษาและนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง สามารถปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง ภายในครอบครัวได้

กรมส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
ประโยชน์ของการปลูกผักสวนครัว	1
ข้อควรพิจารณาในการปลูกผักสวนครัว	2
วิธีการปลูกผักสวนครัว	4
การเก็บเกี่ยว	7
เทคนิคการปลูกผักสวนครัว	
ผักบุ้งจีน	7
ผักคะน้า	8
ผักกาดเขียวกวางตุ้ง/ผักกวางตุ้งฮ่องเต้	9
ผักกาดขาวปลี	11
ผักชุ่นฉ่าย	12
ผักกาดหอม	13
ผักชี	14
ถั่วฝักยาว	15
บวบเหลี่ยม	17
กะหล่ำปลี	19
ผักกาดหัว	20
กะเพรา	22
โหระพา	23
แมงลัก	24
มะเขือเปราะ	25
มะเขือยาว/มะเขือม่วง	26
พริก	27

สารบัญ

	หน้า
มะเขือเทศ	30
แตงกวา	32
ฟักทอง	34
ฟักเขียว/แฟง	35
คื่นฉ่าย	37
มะระจีน	38
หอมแบ่ง	40
ผักชีฝรั่ง	41
การป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักโดยชีววิธี	42
เอกสารอ้างอิง	

ผักสวนครัว

สานสายใยรักแห่งครอบครัว

ผักสวนครัว คือผักที่ปลูกไว้ในบริเวณบ้านหรือที่ว่างต่างๆ ในชุมชนต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ประสงค์เพื่อปลูกไว้รับประทานเอง ภายในครอบครัวหรือชุมชน การปลูกผักสวนครัวไว้รับประทาน จะทำให้ผู้ปลูกได้รับประทานผักสดที่อุดมด้วยวิตามินและเกลือแร่ต่างๆ มีความปลอดภัยจากสารเคมี ลดรายจ่ายในครัวเรือนและที่สำคัญทำให้สมาชิกในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันในการปลูกผักเพื่อเกิดสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว โดยทั่วไปคนต้องมีการบริโภคผักอย่างน้อย วันละ 200 กรัม เพื่อให้ได้สารอาหารครบถ้วน

ประโยชน์ของการปลูกผักสวนครัว

* ปลูกเป็นรั้วบ้าน (รั้วกินได้) ผักที่สามารถนำมาปลูกทำเป็นรั้ว ได้แก่ กระถินบ้าน ชะอม ตำลึงผักหวาน ผักปลัง ต้นแค ถั่วพู มะระ ฯลฯ ซึ่งเป็นผักที่ปลูกง่ายและให้ผลผลิตตลอดปีมีคุณค่าทางอาหารสูงและปลอดภัยจากสารเคมี
* สามารถให้ประดับตกแต่งบริเวณบ้าน เช่น จัดสวนผักสวนครัว การปลูกต้นแคเป็นรั้วกินได้ การนำผักสวนครัวที่ปลูกในประถางแบบแขวน-ห้อยมาตกแต่งบริเวณรอบ ๆ บ้าน
* ใช้พื้นที่ส่วนที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์
* ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผักมาประกอบอาหารประจำวัน
* ครอบครัวได้รับประทานผักที่มีคุณค่าทางอาหารครบถ้วนและปลอดภัยจากสารเคมี
* สร้างความสัมพันธ์และสานสายใยรักที่ดีในครอบครัวและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ข้อควรพิจารณาในการปลูกผักสวนครัว

1. การเลือกสถานที่หรือทำเรปลูก

ควรเลือกพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุด อยู่ใกล้แหล่งน้ำไม่ไกลจากที่พักอาศัยมากนัก เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานด้านการปลูก การดูแลรักษา และสะดวกในการเก็บมาประกอบอาหารได้ทันทีตามความต้องการ

2. การเลือกประเภทผักสำหรับปลูก ควรเลือกปลูกผักที่สมาชิกในครอบครัวชอบบริโภคและเลือกปลูกผักให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปลูกให้ตรงกับฤดูกาล

3. สภาพแสงและร่มเงา มีความจำเป็นในการสังเคราะห์แสงของพืชเพื่อสร้างอาหาร ปริมาณแสงที่ได้รับในพื้นที่ปลูกแต่ละวันนั้นจะมีผลต่อชนิดของผักที่ปลูก แบ่งความต้องการแสงในการปลูกผัก ดังนี้

* สภาพพื้นที่ไม่ได้รับแสงแดดตลอดทั้งวัน ควรปลูกพืชผักที่เจริญเติบโตในร่มได้ เช่น ชะพลู สะระแหน่ ตะไคร้ โหระพา ขิง ข่า และกะเพรา เป็นต้น

* สภาพพื้นที่ได้รับแสงแดดตลอดทั้งวัน ควรเลือกผักที่สามารถเจริญเติบโตได้ในแสงปกติ เช่น ถั่วฝักยาว คะน้า ผักกาดเขียวกวางตุ้ง พริกต่าง ๆ ยกเว้นพริกขี้หนูสวน

4. ความพร้อมของผู้ปลูก

* ผู้ปลูกควรกำหนดว่าจะปลูกผักโดยมีวัตถุประสงค์อะไร เช่น ปลูกเพื่อต้องการได้ผักมาบริโภคประจำวัน ปลูกเพื่องานอดิเรก ปลูกเพื่อจัดสวนตกแต่งบริเวณบ้าน

* ผู้ปลูกต้องมีความรู้ ความเข้าใจธรรมชาติของผัก วิธีการปลูกผักตลอดจนการดูแลรักษา

* แรงงานในการปลูกผัก ควรมีแรงงานในการดูแลรักษาเฉลี่ยวันละประมาณ 2-3 ชั่วโมง เนื่องจากผักสวนครัวต้องการความพิถีพิถันในการดูแลรักษา

* แรงงานในการปลูกผัก ควรมีแรงงานในการดูแลรักษาเฉลี่ยวันละประมาณ 2-3 ชั่วโมง เนื่องจากผักสวนครัวต้องการความพิถีพิถันในการดูแลรักษา

* ความชำนาญในการปลูกผัก การปลูกให้ได้ผลผลิตดี ผู้ปลูกจำเป็นต้องมีความชำนาญ รู้จักสังเกตการเจริญเติบโตของผัก และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

5. ชนิดของผักที่จะปลูก ผักแต่ละชนิดความแตกต่างกันในเรื่องอายุการเก็บเกี่ยว และฤดูกาลเพาะปลูก การวางแผนการปลูกที่เหมาะสมจะทำให้มีผลผลิตผักออกสม่ำเสมอและใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่

การจำแนกผักตามอายุการเก็บเกี่ยว ดังนี้

5.1 ผักอายุสั้น (น้อยกว่า 2 เดือน) ได้แก่ ผักชี ผักกาดหอม ผักกาดเขียวกวางตุ้ง คะน้า ผักบุ้งจีน ผักกาดขาว แตงกวา ข้าวโพดผักอ่อน ปวยเล็ง ผักโขม

5.2 ผักอายุปานกลาง (2-5 เดือน) ได้แก่ กะหล่ำดอก ถั่วฝักยาว ถั่วแขก หอมหัวใหญ่ มะเขือเทศ พริก แตงโม มะระ บวบ ฟักทอง ข้าวโพดหวาน มันฝรั่ง มันเทศ

5.3 ผักยืนต้น (มากกว่า 1 ปี) ได้แก่ กุยช่าย ผักหวาน มะเขือ ชะอม สะตอ ชะพลู โหระพา ถั่วพู ตะไคร้ แมงลัก กระชาย ขิง หน่อไม้ฝรั่ง ข่า ขมิ้น

6. ฤดูกาล ควรเลือกปลูกผักสวนครัวให้เหมาะสมกับฤดูกาล เพราะจะทำให้ดูแลรักษาง่าย ได้ผักที่มีคุณภาพ ผลผลิตดี มีโรคและแมลงรบกวนน้อย ฤดูกาลที่เหมาะสมในการปลูกพืชผักแต่ละชนิดดังนี้

พฤศจิกายน - มกราคม หอมแบ่ง กุยช่าย คื่นฉาย กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลีห่อ กะหล่ำปม
กะหล่ำดอก มะเขือเทศ ถั่วแระญี่ปุ่น หอมแดง หอมใหญ่ กระเทียม

กุมภาพันธ์ - เมษายน ผักชี ผักบุ้งจีน ผักกาดหัว ถั่วฝักยาว แตงกวา แตงไทย มะระ ผักกาดเขียวปลี ผักคะน้า ผักกาดเขียวกวางตุ้ง ผักกาดยาว

พฤษภาคม - กรกฎาคม ผักคะน้า กุยช่าย บวบเหลี่ยม กวางตุ้งไต้หวัน ข้าวโพดหวาน หอมแดง

สิงหาคม - ตุลาคม ผักชีลาว กุยช่าย ผักกาดขาว ผักกาดเขียวกวางตุ้ง หอมแบ่ง มันแกว มันเทศ ผัดกาดหอม ผักคะน้า ผักบุ้งจีน พริกชี้ฟ้า พริกขี้หนู มะเขือเปราะ มะเขือยาว

วิธีการปลูกผักสวนครัว

1. การเตรียมดิน ผักสามารถปลูกได้ทั้งในพื้นดินโดยตรงหรือหากไม่มีที่ดินเพียงพอก็สามารถปลูกได้ในภาชนะต่าง ๆ ที่มีความลึกตั้งแต่ 20 เซนติเมตรขึ้นไป เพื่อให้รากสามารถหยั่งลงไปในวัสดุปลูกได้ สำหรับความกว้างของภาชนะขึ้นกับชนิดผักที่จะปลูก

1.1 การเตรียมดินสำหรับปลูกในภาชนะ ใช้ ดิน: แกลบ : ปุ๋ยหมัก อัตราส่วน 1:1:1 คลุกเคล้าให้เข้ากัน รดน้ำเพื่อให้มีความชื้น สังเกตได้จากสามารถกำวัสดุปลูกเป็นก้อนได้

1.2 การเตรียมดินสำหรับการปลูกในพื้นที่ว่างหรือในแปลง

* พรวนดิน ตากดินทิ้งไว้ประมาณ 7 -15 วัน

* ยกแปลงสูงประมาณ 4 - 5 นิ้ว กว้างประมาณ 1 – 1.20 เมตร ส่วนความยาวตามลักษณะของพื้นที่ ควรอยู่ในแนวทิศเหนือ / ใต้ เพื่อให้ผักได้รับแสงแดดทั่วทั้งแปลง

* ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2 – 3 กิโลกรัมต่อเนื้อที่ 1 ตารางเมตร

2. การปลูก

2.1 การปลูกด้วยเมล็ด สำหรับผักโดยทั่วไป เช่น พริก มะเขือ คะน้า กวางตุ้ง กะหล่ำปลี ผักกาดหัว ถั่วฝักยาว และแตงกวา ต้องใช้เมล็ดปลูก การใช้เมล็ดปลูก ทำได้ 3 วิธี คือ

* การเพาะกล้าก่อนแล้วจึงย้ายปลูกสำหรับผักที่เมล็ดมีราคาแพงต้องการดูแลเอาใจใส่มาก หรือในช่วงที่เว้นปลูกมีฝนตกชุก การเพาะ และย้ายปลูกอาจทำให้สามารถดูแลต้นกล้าให้แข็งแรงได้ ก่อนย้ายปลูกลงในแปลงปลูก

* การหว่านเมล็ดโดยตรงในแปลงปลูก และเมื่อต้นกล้าโตทำการถอนแยกต้นที่แน่นเกินไปออก เพื่อจัดระยะปลูก วิธีนี้หากผู้ปลูกไม่ชำนาญอาจทำให้สิ้นเปลืองเมล็ด และเมล็ดอาจกระจายตัวไม่ดีจะทำให้ผักขึ้นเป็นกระจุก มีวิธีแก้โดยอาจใช้เมล็ดผสมกับทราบ และหว่านเมล็ดจะทำให้เมล็ดตกกระจายดีขึ้น

* การปลูกในหลุมปลูกโดยตรง ใช้กับผักที่มีเมล็ดใหญ่ เช่น ข้าวโพด ถั่วฝักยาว แตงกวาหรือผักที่ใช้ส่วนของรากรับประทาน เช่น แครอท ผักกาดหัว

2.2 ปลูกด้วยส่วนขยายพันธุ์อื่น ๆ เช่น กิ่ง ต้น หัว และไหลเป็นต้น ตัวอย่างเช่น กะเพรา โหระพา แมงลัก หอมแดง กระเทียม มันฝรั่ง เป็นต้น

3. การดูแลรักษา

3.1 การให้น้ำ พืชผักเป็นพืชอายุสั้น ระบบรากตื้น ต้องการน้ำสม่ำเสมอทุกระยะการเจริญเติบโต ต้องให้ทุกวัน แต่ระวังอย่าแฉะหรือมีน้ำขัง เพราะน้ำจะเข้าไปแทนที่อากาศในดิน ทำให้รากพืชขาดออกซิเจนและเน่าตายได้ ควรรดน้ำในช่วงเช้า- เย็น ไม่ควรรดตอนแดดจัด

3.2 การให้ปุ๋ย มี 2 ระยะ คือ

* ปุ๋ยรองพื้น ใส่ช่วงเตรียมดิน หรือรองก้นหลุมก่อนปลูก ควรเป็นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับโครงสร้างดินให้โปร่งร่วนซุย ช่วยในการอุ้มน้ำและรักษาความชื้นของดินให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืช

* ปุ๋ยบำรุง ใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อย้ายกล้าไปปลูกจนกล้าตั้งตัวได้แล้ว และใส่ครั้งที่ 2 หลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ 2-3 สัปดาห์ การใส่ให้โรยบาง ๆ ระหว่างแถวระวังอย่าให้ปุ๋ยอยู่ชิดต้น เพราะจะทำให้ผักตายได้ เมื่อใส่ปุ๋ยแล้วควรพรวนดินและรดน้ำทันที ปุ๋ยหมักใช้กับพืชผัก ได้แก่ ยูเรีย แอมโมเนียมซัลเฟต สำหรับบำรุงต้นและใบ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 และ 12-24-12 สำหรับเร่งการออกดอกและผล

3.3 การกำจัดวัชพืช ใช้ มีด จอบ หรือถอนด้วยมือ

3.4 การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัดแมลงที่ปลอดภัยทำได้หลายวิธี ดังนี้

* ใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลือง สามารถดักแมลงได้หลายชนิด เช่นเพลี้ยอ่อน หนอนแมลงวันชอบใบ โดยติดตั้ง 1-2 อันต่อแปลง สูดจากพื้นดินประมาณ 50 ซม. ซึ่งปัจจุบันถุงพลาสติกสีเหลืองและกาวเหนียวมีขายทั่วไปตามร้านขายวัสดุการเกษตร

* ใช้กับดักแสงไฟ ซึ่งอาจเป็น กับดักแมลงชนิดลวดไฟฟ้าทำลายแมลงโดยตรงเช่นเดียวกับที่ดักยุงตามบ้าน หรืออาจเป็นเพียงหลอดไฟสีน้ำเงินล่อตัวแก่ของหนอนผีเสื้อกลางคืนมาตกลงในภาชนะที่ใส่น้ำ และน้ำมัน

* ใช้สารสกัดจากสะเดา เป็นทั้งสารไล่แมลงและฆ่าแมลงโดยตรง

* การใช้สารสกัดจากพืชอื่น ๆ เช่น โล่ติ้นสารสกัดจากหนอนตายยาก และนิโคตินจากยาสูบ หรือยาฉุน สามารถหาซื้อได้ง่ายในท้องตลอดใช้ยาฉุน 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร แช่ทิ้งไว้ 1 คืน นำมาราด หรือฉีดพ่นฆ่าแมลงได้

* ใช้เชื้อแบคทีเรีย หรือเชื้อไวรัส ซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อคน มีทั้งในรูปของผงและน้ำ โดยนำมาผสมน้ำฉีด หรือราดบนใบผักในช่วงบ่าย หรือค่ำ เพื่อไม่ให้เชื้อถูกชะล้างออกไป ควรรดน้ำแปลงปลูกก่อนฉีดเชื้อแบคทีเรีย นอกจากนี้ความชื้นยังช่วยให้เชื้อแบคทีเรียเจริญเติบโตได้ดี เชื้อแบคทีเรียและไวรัสสามารถกำจัดหนอนได้หลายชนิด เช่นหนอนใยผัก หนอนกระทู่หอม หนอบคืบ ด้วยหมัดผัก

* ไส้เดือนฝอย สามารถควบคุมด้วงหมัดผัก และหนอนกระทู้หอมโดยฉีดพ่นหรือราดลงแปลงปลูกหลังให้น้ำในช่วงเย็น

* ใช้สารไพรีทรอยด์ เป็นสารที่ปลอดภัยกับสัตว์เลือดอุ่น แต่มีฤทธิ์เฉียบพลันต่อแมลง สลายตัวเร็วจนมีพิษตกค้างต่ำ แต่ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำที่ฉลากข้างขวด ระบบช่วงเวลาที่ปลอดภัยหลังจากฉีดพ่น แต่สารไพรีทรอยด์ถ้าใช้บ่อยจะทำให้แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยไฟ และไรระบาดมากขึ้น

* ปลูกพืชผักร่วมกับพืชที่กลิ่นไล่แมลง เช่น โหระพา กะเพรา ตะไคร้

3.5 การป้องกันกำจัดเชื้อโรคในผัก ในการปลูกผักหากมีการดูแลให้พืชผักมีการเจริญเติบโตที่แข็งแรง สมบูรณ์ และปลูกไม่ให้ต้นแน่นหรือชิดกันเกินไป สามารถช่วยป้องกันโรคได้ในระดับหนึ่ง แต่ในช่วงฤดูฝนที่มีฝนตกชุก อาจทำให้เกิดปัญหาใบจุดหรือโคนเน่า ให้ทำการเก็บใบหรือต้นผักที่เป็นโรคทิ้ง และนำไปทำลายนอกแปลง และใช้น้ำปูนใสรดที่แปลงผักหรือต้นผัก

วิธีการทำน้ำปูนใส ให้ใช้ปูนขาวจำนวน 5 กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมให้เข้ากัน และทิ้งค้างคืนไว้ 1 คืน รุ่งขึ้นให้นำน้ำปูนใสที่ปูนตกตะกอนแล้ว อัตรา น้ำปูนใส 1 ส่วน น้ำธรรมดาสำหับรดผัก 5 ส่วน เพื่อรดในแปลงปลูก

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผัก ควรเก็บในเวลาเช้าจะทำให้ผักสด รสชาติดี และหากยังไม่ได้ใช้ให้ล้างให้สะอาด และนำเก็บไว้ในตู้เย็น สำหรับผักประเภทผลควรเก็บในขณะที่ผลไม่แก่จัด จะได้ผลที่มีรสชาติดี และจะทำให้ผลดก หากปล่อยให้ผลแก่คาต้นต่อไปจะออกผลน้อยลง หรับผักใบหลายชนิด เช่น หอมแบ่ง ผักบุ้งจีน ผักคะน้า กะหล่ำปลี การแบ่งเก็บผักที่สดอ่อน หรือโตได้ขนาดแล้ว โดยยังคงเหลือลำต้นและรากไว้ ไม่ถอนออกทั้งต้น รากหรือต้นที่เหลืออยู่จะสามารถงอกงามให้ผลผลิตได้อีกหลายครั้ง ทั้งนี้จะต้องมีการดูแลรักษาให้น้ำและปุ๋ยอยู่เสมอ การปลูกพืชหมุนเวียนสลับชนิด หรือปลูกผักหลายชนิดในแปลงเดียวกันและปลูกผักที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นบ้างยาวบ้างคละกันในแปลงเดียวกัน หรือปลูกผักชนิดเดียวกันแต่ทยอยปลูกครั้งละ 3-5 ต้น หรือประมาณว่ารับประทานได้ในแต่ละครั้งที่เก็บเกี่ยว ก็จะทำให้ผู้ปลูกมีผักสดเก็บรับประทานได้ทุกวันตลอดปี

เทคนิคการปลูกผักสวนครัว

ผักบุ้งจีน

ผักบุ้งจีน เป็นพืชผักที่บริโภคภายในครัวเรือนประจำ และเป็นผักที่สามารถปลูกได้ง่าย สามารถปลูกได้ตลอดปี

การปลูก

ระยะปลูก

นิยมใช้หว่านเมล็ดลงบนแปลงปลูก โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 13-15 กิโลกรัม/ไร่

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1- 2 อาทิตย์แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 100- 300 กิโลกรัม/ ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักปรือปุยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร การเตรียมเมล็ดพันธุ์ ถ้าต้องการให้เมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนงอก

เร็วขึ้น ควรนำไปแช่น้ำนาน 4-6 ชั่วโมง ก่อนนำเมล็ดหว่านลงแปลงปลูก

วิธีปลูก

รดน้ำแปลงปลูกให้ชุ่ม แล้วนำเมล็ดผักบุ้งจีนหว่านให้กระจายทั่วทั้งแปลง

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ผักบุ้งจีนเป็นพืชที่ชอบดินชุ่มชื้น แต่ไม่แฉะขังรดน้ำให้สม่ำเสมอวันละ 1-2 ครั้ง เว้นช่วงฝนตก อย่าให้แปลงปลูกผักบุ้งจีนขาดน้ำเพราะจะทำให้ชะงักการเจริญเติบโต ต้นแข็งกระด้าง เหนียว ไม่น่ารับประทาน

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง หลังหว่านเมล็ด 7 วัน และ 15 วัน

การเก็บเกี่ยว

หลังจากหว่านเมล็ดผักบุ้งจีนลงแปลง 20 - 25 วัน ถอนต้นผักบุ้งจีนออกจากแปลงปลูก ทั้งต้นและราก หลังจากนั้นล้างรากให้สะอาด เก็บใบและแขนงที่โคนต้นออก

ผักคะน้า

คะน้า เป็นผักนิยมบริโภคกันทุกครัวเรือน ตลาดมีความต้องการสูงมากในแต่ละปี

การปลูก

ระยะปลูก

คะน้า เป็นผักนิยมบริโภคกันทุกครัวเรือน ตลาดมีความต้องการสูงมากในแต่ละปี

การเตรียมดิน

ไถลึกประมาณ 20- 30 เซนติเมตร ตากดินไว้ 7- 10 วันแล้วย่อยดินให้ละเอียด ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ ไร่ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม /ไร่ คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วปรับดินให้เรียบยกแปลงให้สูงประมาณ 20 เซนติเมตร กว้าง 1.20 เมตร

วิธีปลูก

คลุมฟางรดน้ำให้ชุ่ม หว่านเมล็ดคะน้าให้แปลง และสม่ำเสมอ โดย 1 ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ 2 กิโลกรัม รดน้ำตามให้ชุ่ม เมื่อต้นกล้าอายุได้ 15- 20 วัน จึงถอนแยกให้มีระยะห่างตามกำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

รดน้ำเช้า- เย็น คะน้าเป็นพืชที่ต้องการน้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ เพราะต้นคะน้ามีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ ทุก 10-15 วันและรดน้ำตามทันที

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 40- 45 วัน หลังจากปลูก เป็นคะน้าที่โตเต็มที่ ส่วนคะน้าอ่อนหรือที่ เรียกว่ายอดคะน้า จะเก็บเกี่ยวได้ในช่วงอายุประมาณ 30 วัน

ผักกาดเขียวกวางตุ้ง/ ผักกวางตุ้งฮ่องเต้

ผักกาดเขียวกวางตุ้ง/กวางตุ้งฮ่องเต้ เป็นผักที่บริโภคส่วนของใบและก้านใช้ปรุงอาหารได้หลายชนิด เป็นพืชที่มีอายุสั้น ปลูกง่าย ปลูกได้ทั้งปี และทุกภาค

การปลูก

ระยะปลูก

นิยมใช้หว่าน โดยหว่านให้สม่ำเสมอหลังเมล็ดพันธุ์งอก 20 วัน ถอนแยกให้มีระยะห่างระหว่างต้น 20-30 เซนติเมตร โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม/ไร่

การเตรียมดิน

ไถลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร ตากดินไว้ 5-7 วัน แล้วย่อยดินให้ละเอียด ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ แล้วปรับดินให้เรียบ ยกแปลงให้สูงประมาณ 20 เซนติเมตร กว้าง 1 เมตร ความยาวตามความเหมาะสม

วิธีปลูก

ปลูกแบบหว่านเมล็ดโดยตรง นิยมใช้ในการปลูกที่ยกร่อง ดังนั้น ก่อนหว่านเมล็ดควรผสมกับทรายเสียก่อน โดยเมล็ดพันธุ์ 1 ส่วน ผสมกับทรายละเอียด 3 ส่วน คลุมฟางรดน้ำแล้วหว่านเมล็ดให้กระจายทั่วแปลงจากนั้นรดน้ำตามให้ชุ่มโดยใช้เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม/ไร่ เมื่อกล้าอายุได้ 20 วันหรือมีใบจริง 4-5 ใบจึงถอนแยกให้มีระยะห่างตามกำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ผักกาดเขียวกวางตุ้ง/กวางตุ้งฮ่องเต้ เป็นผักที่ต้องการน้ำมาก มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ต้องให้น้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง โดยใช้ระบบพ่นฝอยหรือใช่สายยางติดหัวฝักบัวรดอย่าให้ขาดน้ำในระยะการเจริญเติบโต เพราะจะทำให้ชะงักการเจริญเติบโต

การใส่ปุ๋ย

ผักกาดเขียวกวางตุ้ง/ผักกาดกวางตุ้งฮ่องเต้ เป็นผักกินใบและก้านใบ ดังนั้น ควรใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตทางใบ และก้านให้เร็วขึ้น หรือใช้ปุ๋ยสูตร 20-11-11 หรือสูตรใกล้เคียงใน อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ หลังจากใส่ปุ๋ยทุกครั้ง ควรมีการรดน้ำตามทันทีอย่าให้ปุ๋ยตกค้างบนใบ

การเก็บเกี่ยว

หลังหว่านเมล็ดพันธุ์ในแปลง ประมาณ 30-35 วัน ก็สามารถเก็บเกี่ยวได้ให้คัดเลือกเก็บต้นที่ใหญ่สมบูรณ์ก่อนใช้มีดคม ๆ ตัดที่โคนต้น พร้อมตัดแต่งใบแก่โรคแมลงทำลายออก

ผักกาดขาวปลี

ผักกาดขาวปลี มีผู้นิยมบริโภคอย่างแพร่หลาย ส่วนที่ใช้บริโภค ได้แก่ ส่วนของใบ โดยรับประทานเป็นผักสดหรือใช้ประกอบอาหาร

การปลูก

ระยะปลูก

นิยมหว่านโดยจัดระยะปลูกระหว่างต้น 50 เซนติเมตร ระหว่างแถว 50 เซนติเมตร โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 200- 250 กรัม/ไร่

การเตรียมดิน

ไถดินลึก 30 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 50- 100 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ ลุกคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่ม

วิธีปลูก

คลุมด้วยฟาง รดน้ำให้ชุ่ม ปลูกแบบหว่านเมล็ดให้กระจายสม่ำเสมอทั่วแปลง เมื่อต้นกล้ามีอายุ 15 วันหรือมีใบจริง 3-4 ใบ จึงถอนแยกให้มีระยะตามกำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ผักกาดขาวปลีต้องการน้ำมากและสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการเจริญเติบโตให้น้ำอย่างพอเพียง ถ้าขาดน้ำผักกาดขาวปลี จะชะงักการเจริญเติบโต โดยเฉพาะช่วงที่ผักกาดกำลังห่อปลีจะทำให้ผลผลิตไม่สมบูรณ์

การใส่ปุ๋ย

ผักกาดขาวปีเป็นผักกินใบ จึงควรใส่ปุ๋ยที่มีสัดส่วนของธาตุไนโตเจฟอสฟอรัสและโปแตสเซียม ในอัตรา 2: 1 : 1 : เช่น 20-10-10 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง ใส่ครั้งที่หนึ่ง เมื่ออายุ 7-10 วัน ใส่ครั้งที่ 2 เมื่ออายุ 20 วัน

การเก็บเกี่ยว

ผักกาดขาวปลีมีอายุการเก็บเกี่ยว ประมาณ 45-50 วัน หลังหว่านเมล็ดใช้มีดตัดที่โคนต้นแล้วตัดแต่งใบที่เป็นโรคหรือถูกแมลงทำลายให้เหลือใบนอกไว้ประมาณ 2-3 ใบ เพื่อป้องกันการกระทบกระแทกในระหว่างการขนส่ง

ผักชุนฉ่าย

ผักชุนฉ่ายลักษณะขอบใบหยัก ใบมีขนเล็กน้อย เป็นพืชที่ใช้ประกอบอาหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งการต้มจับฉ่าย

การปลูก

ระยะปลูก

นิยมหว่านโดยจัดระยะปลูกระหว่างต้น 50 เซนติเมตร ระหว่างแถว 50 เซนติเมตร โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 200-250 กรัม/ไร่

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 50-100 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่ม

วิธีปลูก

ลูกแบบหว่านเมล็ดให้ทั่ว คลุมด้วยฟางข้าว รดน้ำให้ชุ่มเมื่อต้นกล้ามีอายุ 15 วัน หรือมีใบจริง 3-4 ใบ จึงถอนแยกให้มีระยะตามกำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ผักชุนฉ่ายต้องการน้ำมากและสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการเจริญเติบโตให้น้ำอย่างน้อยวันน้อยละ 2 ครั้ง โดยใช้ระบบพ่นฝอยหรือสายยางติดหัวฝักบัวรดน้ำ

การใส่ปุ๋ย

ผักชุนฉ่ายเป็นผักกินใบ จึงควรใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 25-3 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตทางใบและก้านใบให้เร็วขึ้น หรือสูตรใกล้เคียง เมื่ออายุ 25-30 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-16 ,15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ หลังจากใส่ปุ๋ยทุกครั้งควรรดน้ำตามทันท่อย่าให้ปุ๋ยตกค้างบนใบ

การเก็บเกี่ยว

ผักชุนฉ่ายมีอายุการเก็บเกี่ยว ประมาณ 45-50 วัน ใช้มีดตัดชิดโคนแล้วตัดแต่งใบเสียทิ้ง

ผักกาดหอม

ผักกาดหอมหรือผักสลัด เป็นพืชผักที่ใช้ในการรับประทานสดโดยใช้ประกอบอาหารสลัดต่าง ๆ หรือประดับจานเคียงคู่อาหารประเภทยำต่าง ๆ

การปลูก

ระยะปลูก

นิยมหว่านเมล็ดบนแปลงปลูกโดยตรงโดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 300-500 กรัม/ไร 'ระหว่างต้น 50 เซนติเมตร ระหว่างแถว 50 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 7-10 น ย่อยดินให้ละเอียดหากดินเป็นกรดให้หว่านปูนขาว ในอัตรา 200-300 กิโลกรัม/ไร่ บกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่ว

วิธีปลูก

เมื่อเตรียมแปลงเสร็จแล้วคลุมฟางข้าวแห้งสะอาดบาง ๆ รดน้ำ และหว่านเมล็ด กระจายให้ทั่วแปลง รดน้ำ 1 ครั้ง เมื่อต้นกล้าเริ่มงอกมีใบจริง 2-3 ใบ ให้เริ่มถอนแยกต้นที่อ่อนแอไม่สมบูรณ์ทิ้ง โดยให้มีระยะห่างระหว่างต้นสม่ำเสมอทั่วแปลง

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และเพียงพอต่อการเจริญเติบโต

การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 25-7-7 หลังปลูก 7-10 วัน อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ และเมื่ออายุประมาณ 25-30 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-16 อัตรา30-50 กิโลกรัม/ไร่

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว 40-45 วัน (หลังจากหว่านเมล็ด)

ผักชี

เป็นผักที่ใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ใบและก้านใบรับประทานเป็นผักสด ต้นและรากใช้เป็นเสมือนเครื่องเทศ ทำให้มีกลิ่นหอม และรสชาติอาหารดีขึ้น

การปลูก

ระยะปลูก

ส่วนใหญ่จะหว่านเมล็ดลงแปลงปลูกที่ได้เตรียมไว้ อัตรา 5-6 กิโลกรัม/ไร่

การเตรียมดิน

ผักชีเป็นพืชที่มีระบบรากตื้น ไถดินลึกเพียง 15-20 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 5-7 วัน จากนั้นใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ แล้วคลุกเคล้าให้เข้ากัน และย่อยดินให้ละเอียดเพื่อสะดวกในการปลูก

การเตรียมกล้า

เตรียมเมล็ดพันธุ์ให้พร้อมก่อน โดยการบดเมล็ดให้แตกก่อน แล้วจึงแช่น้ำไว้ 1 คืน

วิธีปลูก

ก่อนปลูกรดน้ำให้ทั่วแปลงให้ชุ่ม นำเมล็ดผักชีที่แช่น้ำไว้ 1 คืนแล้วมาหว่านลงบนแปลงปลูกที่เตรียมไว้ คลุมด้วยฟางแห้งทับอีกชั้น เพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดิน แล้วรดน้ำอีกครั้ง ควรรดน้ำทุกเช้า- เย็น

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ อย่ามากเกินไป เพราะเป็นผักที่ไม่ชอบน้ำมาก ถ้ามากเกินไปจะทำให้เน่าได้

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยสูตร 25-7-7 หรือใกล้เคียง โดยใส่อัตรา 20-30 กิโลกรัม/ไร่

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 40-50 วัน นับจากวันปลูก ลักษณะที่เหมาะสมแก่การเก็บ คือในขณะที่ยังไม่ออกดอก

ถั่วฝักยาว

ถั่วฝักยาว เป็นผักที่ใช้ส่วนของผลหรือเรียกว่าฝักสำหรับรับประทานเป็นผักที่มีความนิยมในการบริโภคทุกภาคของประเทศไทยสามารถปลูกได้ตลอดปีขายง่ายตลาดมีความต้องการสูง

การปลูก

ระยะปลูก

ระหว่างแถว 70-100 เซนติเมตร ระหว่างต้น 40-50 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินลึก 20 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอกหรือปูนขาว (ถ้าจำเป็น) ทิ้งไว้ 2-3 อาทิตย์ ใส่ปุ๋ยคอกรองพื้นอัตรา 2 ตัน/ไร่ และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่

วิธีปลูก

ปลูกโดยหยอดเมล็ด 3 เมล็ด/หลุม หลังปลูกแล้วกลบเมล็ดด้วยแกลบหรือปุ๋ยคอก 2-3 กำมือ/หลุม หลังปลูก 7-15 วัน เมื่อเริ่มมีใบ 2-3 ใบ เลือกต้นที่สมบูรณ์ไว้ 2 ต้น/หลุม

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่ควรให้น้ำแฉะจะทำให้ต้นเน่าทั้งนี้ให้พิจารณาสภาพลูกระวังในช่วงออกดอกและติดฝักไม่ควรขาดน้ำเป็นอันขาด

การทำค้าง

ใช้ไม้ทำค้างปักหลุมละ 1 อัน สูง 2.50 เมตร ปักเอียงเข้าหากิ่งกลางเป็นคู่ ๆ แล้วมัดเข้าด้วยกัน เสร็จแล้วใช้ไม้ค้างพาดกลางมัดยึดอีกทีหนึ่ง แล้วคลุมด้วยตาข่าย

การใส่ปุ๋ย

หลังปลูก 20 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่ ผสมปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ สำหรับในช่วงออกดอกและติดผลให้ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ โดยทยอยใส่ 15 วัน/ครั้ง

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 55-60 วัน หลังจากหยอดเมล็ด ขึ้นอยู่กับพันธุ์และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง การเก็บเกี่ยวพิจารณาจากลักษณะฝักที่ตรงตามความต้องการของตลาด หรือจากอายุตั้งแต่วันผสมเกสรถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-15 วัน ควรเก็บในเวลาที่มีแดดอ่อน ๆ และนำเข้าในที่ร่มทันที

บวบเหลี่ยม

บวบเหลี่ยม เป็นผักที่ใช้บริโภคส่วนของผล นำมาประกอบอาหารหลายชนิด ปลูกง่ายโตเร็ว นิยมบริโภคกันมากทั้งชาวไทย จีน ฮ่องกง และอินเดีย เป็นพืชพื้นเมืองของเอเชียเขตร้อน

การปลูก

ระยะปลูก

ระยะหว่างต้น 75 เซนติเมตร ระหว่างแถง 100 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ แล้วย่อยดินให้ละเอียดร่วนโปร่งพร้อมที่จะปลูก หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 12 เซนติเมตร

การเตรียมกล้า

เตรียมถาดเพราะกล้าและดินผสม (ดินที่ร่วนแล้ว 3 ส่วน ปุ๋ยคอก 1 ส่วน ทรายหรือแกลบ 1 ส่วน) รดน้ำและทยอยเมล็ดลงในถาดหลุม หลุมละ 1 เมล็ด รดน้ำเช้า- เย็น

วิธีปลูก

1. วิธีหยอดเมล็ด หลังจากเตรียมดินแล้วขุดหลุม ตามระยะปลูกที่กำหนดไว้ หลุมละประมาณ 3 เมล็ด กลบดินหนา 0.5 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่มคลุมฟางแห้ง เพื่อรักษาความชื้นเมื่อกล้าอายุ 15 วัน หรือมีใบจริง 3-4 ใบ ให้ถอดแยกเหลือหลุมละ 2 ต้น

2. การย้ายกล้า นำกล้าบวบเหลี่ยมที่อายุ 15 วัน หรือมีใบจริง 3-4 ใบ มาปลูกตามหลุมที่กำหนด กลบดินและรดน้ำ

การทำค้าง

เมื่อบวบเหลี่ยมอายุประมาณ 15-20 วัน ให้ทำค้างโดยใช้ค้างที่มีความยาวประมาณ 2-2.5 เมตร ปักที่ข้างแปลงทุก ๆ 4 เมตร ปักเชือก แล้วขึงตาข่ายให้ตึงเป็นแนวตั้งฉากกับแปลง ให้เชือกมัดตาข่ายให้เป็นระยะ ติดกับเสาค้างสำหรับต้นบวบเหลี่ยมแต่ละต้น ควรใช้ไม้ไผ่รวกขนาดเล็ก ความยาว 30-50 เซนติเมตร ปักข้างต้น เพื่อให้ลำต้นยึดเกาะแข็งแรงมากขึ้น และต้นไม่กระทบกระเทือนเมื่อมีลมแรง

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

บวบเหลี่ยมเป็นพืชต้องการน้ำมากสำหรับการเจริญเติบโตของลำต้น และผลต้องให้น้ำสม่ำเสมอและเพียงพอ ไม่ควรให้บวบเหลี่ยมขาดน้ำในระยะออกดอกติดผล เพราะจะทำให้ดอกร่วงไม่ติดผล

การใส่ปุ๋ย

หลังย้ายปลูก 7-10 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโต หลังปลูก 20 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 40-50 กิโลกรัม/ไร่ และหลังปลูก 30 วัน ควรใส่ปุ๋ยสูตร13-13-21 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว 40-45 วัน หรือหลังจากดอกบาน 7-10 วัน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้โดยเก็บผลที่มีขนาดพอเหมาะไม่อ่อนหรอแก่เกินไป โดยการเก็บเกี่ยวให้มีขั้วบวบติดมากับผลด้วย



กะหล่ำปลี

กะหล่ำปลี เป็นพืชผักที่ปลูกในประเทศไทย ในระยะแรกปลูกได้เฉพาะฤดูหนาวทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อมาเริ่มนิยมบริโภคกันทั่วไป จึงได้มีการนำพันธุ์กะหล่ำปลีทนร้อนเข้ามาปลูก ทำให้ปัจจุบันสามารถปลูกกะหล่ำปลีได้ตลอดทั้งปี

การปลูก

ระยะปลูก

ระยะปลูกระหว่างต้น 50-70 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว 100-120 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินในลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้งยกแปลงให้สูง ประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

การเตรียมกล้า

การเพาะกล้า หลังจากเตรียมแปลงเพาะกล้าแล้ง ให้หว่านเมล็ดกะหล่ำปลีให้กระจายทั่วแปลง หรืออาจจะใช้ทำเป็นแถวห่างกันแถวละ 15 เซนติเมตร ทำร่องลึกประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วโรย เมล็ดลงในร่องแล้วหว่านกลบด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักหรือดินละเอียด หนาประมาณ 0.5 -1.0 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่มแล้วคลุมด้วยฟางแห้ง หรือหญ้าแห้งบาง ๆ หลังจากต้นกล้างอกได้ 15-20 วัน ให้ถอนแยกต้นที่ไม่สมบูรณ์หรือต้นที่อ่อนแอออก พร้อมกันนี้พยายามจัดระยะกล้าให้ห่างกันประมาณ 10 เซนติเมตร ย้ายปลูกเมื่ออายุ 25-30 วัน

วิธีปลูก

หลังจากเตรียมแปลงปลูก และขุดหลุมปลูกตามระยะที่กำหนดแล้วจึงย้ายกล้ามาปลูก ต้นกล้าที่ย้ายปลูกควรแข็งแรงมีอายุประมาณ 25-30 วัน ก่อนถอนกล้าควรมีดินติดรากมาด้วยและทำอย่างระมัดระวัง ต้นกล้าที่ย้ายมาต้องรีบปลูกทันที การปลูกควรกดดินโตนต้นให้แน่นหลังจากปลูกแล้วรดน้ำให้ชุ่ม

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ วันละ 1 ครั้ง หากขาดน้ำจะทำให้กะหล่ำปลีเข้าหัวช้า ผลผลิตต่ำ

การใส่ปุ๋ย

กะหล่ำปลี เป็นผักที่ต้องการปุ๋ยมาก ควรใส่ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ หลังย้ายปลูก 7-10 วัน หลังปลูก 20 วัน ควรใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ และหลังปลูก 40 วัน (ก่อนกะหล่ำปลีเข้าหัว) ควรใส่ปุ๋ย 13-13- 21 หรือ 14-14-21 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ และควรมีการฉีดพ่นปุ๋ยที่มีธาตุโบรอนผสมหรือพ่นธาตุโบรอนอย่างเดียวในอัตรา 10-12 กรัม/น้ำ 20 ลิตร เป็นครั้งคราว

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยวของกะหล่ำปลีขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละพันธุ์พันธุ์เบาประมาณ 50-60 วัน ส่วนพันธุ์หนักมีอายุประมาณ 120 วัน ควรเก็บหัวที่ห่อแน่นและมีขนาดพอเหมะ โดยกะหล่ำปลี จะมีน้ำหนักประมาณ 1-2 กิโลกรัม/ต้น

ผักกาดหัว

เป็นพืชผักที่ปลูกเพื่อบริโภคส่วนของรากที่ขยายใหญ่ขึ้นในสีขาว ใช้ประกอบอาหารได้หลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารประเภทแกงจืด

การปลูก

ระยะปลูก

หว่านโดยใช้อัตราเมล็ด พันธุ์ 2-3 กิโลกรัม/ไร่ ระยะปลูกที่เหมาะสม คือระยะระหว่างหลุมห่างกันประมาณ 25 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถวห่างแถวห่างประมาณ 30 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึกประมาณ 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋นสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

วิธีปลูก

1. วิธีหยอดเมล็ด หลังจากเตรียมดินแล้วให้ทำหลุมเล็ก ๆ ตามระยะปลูกที่กำหนดไว้ หยอดเมล็ดในหลุม หลุมประมาณ 3 เมล็ด กลบดินหนาประมาณ 0.5 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่มแล้วคลุมฟางแห้งหรือหล้าแห้ง เพื่อช่วยรักษาดินในระยะแรก หลังต้นกล้างอกประมาณ 15 วัน หรือมีใบจริง 2-3 ใบให้ถอนแยกให้เหลือหลุมละ 1 ต้น

2. วิธีหว่าน หว่านให้ทั่วแปลงอย่างสม่ำเสมอ รดน้ำชุ่มแล้งคลุมฟางแห้งหรือหญ้าแห้งเพื่อช่วยรักษาดินในระยะแรก หลังต้นกล้างอกประมาณ 15 วัน หรือมีใบจริง 2-3 ใบ ให้ถอนแยกต้นให้ห่างกันตามระยะกำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และเพียงพอทั้งเช้า- เย็น ในระยะใกล้เก็บเกี่ยว 7-10 วันควรหยุดการให้น้ำเพราะจะทำให้หัวผักกาดแตกเป็นรอย

การใส่ปุ๋ย

ปุ๋ยเหมาะสม คือ ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หรือ 15-15-15 ใส่ในอัตรา 50-100 กิโลกรัม/ไร่ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน การใส่ให้แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกครึ่งหนึ่งใส่เป็นปุ๋ยรองพื้น แล้วพรวนดินกลบลงในดิน ครั้งที่สองอีกครั้ง ที่เหลือใส่เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ 20-25 วัน โดยใส่แบบโรยข้างต้นแล้วพรวนดินกลบ นอกจากนี้ในระยะเจริญเติบโตอาจใส่ปุ๋ยเสริม เช่น ยูเรียหรือแอมโมเนียมไนเตรท อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่

การเก็บเกี่ยว

มีอายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 45-60 วัน ถ้าถึงอายุการเก็บเกี่ยวแล้วให้รีบเก็บเกี่ยวทันที อย่าปล่อยเกินอายุ เพราะจะทำให้คุณภาพของหัวลดลง

กะเพรา

กะเพราเป็นพืชที่ใช้ใบสดประกอบอาหารเพื่อดับกลิ่นคาวและช่วยให้อาหารมีกลิ่นหอม นอกจากนั้นยังมีสรรพคุณเป็นสมุนไพร เป็นพืชที่นิยมปลูกในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศไทย มาเลเซีย

การปลูก

ระยะปลูก

ระหว่างต้น 40 เซนติเมตร ระหว่างแถว 40 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึกประมาณ 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูตรประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

วิธีปลูก

กะเพรา สามารถปลูกได้โดยใช้กิ่งชำหรือใช้เมล็ดเพาะเป็นต้นกล้าแล้วย้ายปลูกตามระยะห่างที่กำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำเพียงพอกับความต้องการของต้นพืช

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ในอัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ หลังเก็บเกี่ยวทุกครั้ง

การเก็บเกี่ยว

ใช้มีดคม ๆ เก็บเกี่ยวโดยตัดแต่งกิ่งก้านที่แก่ เจริญเติบโตเต็มที่แล้วซึ่งในไม่ช้ากะเพราจะแตกกิ่งต้นออกมาเช่นเดิม(อายุเก็บเกี่ยว 40-45 วัน) สามารถเก็บเกี่ยวได้หลายครั้ง ในระยะที่ไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิตควรมีการตัดดอกทิ้งเพื่อเร่งการเจริญเติบโตทางใบ

โหระพา

สามารถบริโภคเป็นผักสดหรือใช้ประกอบอาหารอื่น ๆ ได้ทำให้อาหารมีรสชาติและกลิ่นหอมน่ารับประทาน ปลูกกันมากแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การปลูก

ระยะปลูก

ระหว่างต้น 40 เซนติเมตร ระหว่างแถว 40 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึกประมาณ 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

วิธีปลูก

โหระพา สามารถปลูกได้โดยใช้กิ่งชำหรือใช้เมล็ดเพาะเป็นต้นกล้าย้ายปลูกตามระยะห่างที่กำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำเพียงพอและสม่ำเสมอทั้งเช้า-เย็น

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 25-7-7 ในอัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ ทุกครั้งหลังเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว

ใช้มีดคม ๆ เก็บเกี่ยวตัดกิ่งที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้ว ซึ่งในไม่ช้าโหระพาจะแตกกิ่งต้นออกมาเช่นเดิม(อายุเก็บเกี่ยว 40-45 วัน) สามารถเก็บเกี่ยวได้หลายครั้งในระยะที่ไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิตควรมีการตัดดอกทิ้งเพื่อเร่งการเจริญเติบโตทางใบ

แมงลัก

แมงลัก เป็นพืชล้มลุกที่ใช้เป็นอาหารได้ทั้งใบและเมล็ด ส่วนที่เป็นใบนั้นมีกลิ่นฉุนใช้ประกอบอาหารเช่นเดียวกับกะเพราและโหระพา ส่วนมากใช้รับประทานกับขนมจีน หรือใส่แกงต่าง ๆ ส่วนเมล็ดแมงลักใช้ทำเป็นเมล็ดแมงลัก นำมาทำเป็นยาระบายได้ และสามารถนำมาทำเป็นอาหารเสริมลดความอ้วน

การปลูก

ระยะปลูก ระหว่างต้น 40 เซนติเมตร ระหว่างแถว 40 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึกประมาณ 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตรกว้าง 120 เซนติเมตร

วิธีปลูก

เมื่อเมล็ดงอกขึ้นมา อายุ 1 เดือนจะสูงประมาณ 1 ฟุต ก็นำปลูกลงแปลงปลูกที่เตรียมดินไว้ เมื่อถอนขึ้นมาก่อนนำไปปลูกลงดินต้องตัดยอดทิ้งก่อนหรืออาจตัดออกครึ่งต้นก็ได้ ถ้าจะดียิ่งขึ้นควรตัดแต่งรากด้วย เพราะแมงลักที่ตัดแต่งรากจะงอกงามกว่า แต่ทั้งนี้เวลานำไปปลูกต้องรดน้ำด้วย ใช้ปลูกหลุมสละ 1-2 ต้น เมื่อต้นแมงลักเติบโตแตกกิ่งก้านใบก็จะคลุมถึงกันหมด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ วันละ 2 ครั้ง

การใส่ปุ๋ย

ครั้งแรกใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 46-0-0 หลังเพาะกล้า 7 วัน และครั้งที่สองใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 20-11-11 ในอัตรา 25-30 กิโลกรัม/ไร่ หลังจากครั้งแรก 15 วัน

การเก็บเกี่ยว

เมื่ออายุได้ 40-45 วัน ก็ตัดกิ่งนำไปบริโภคหรือขายได้

มะเขือเปราะ

มะเขือเปราะ เป็นผักที่ปลูกง่ายเจริญเติบโตเร็ว ให้ผลตอบแทนเร็วและสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานาต่อเนื่องถ้ามีการดูแลรักษาที่ดี

การปลูก

ระยะปลูก ระหว่างต้น 80 เซนติเมตร ระหว่างแถว 100 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 7- 10 วัน ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-200 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

การเตรียมกล้า

ใส่ดินผสมในถาดเพาะกล้า (ดินที่ร่อนแล้ว 3 ส่วน ปุ๋ยคอก 1 ส่วน ทรายหรือแกลบ 1 ส่วน) รดน้ำและหยอดเมล็ดลงในถาดหลุม หลุมละ 1 เมล็ด รดน้ำเช้า – เย็น

วิธีปลูก

ขุดหลุมปลูกลึกประมาณ 10-20 เซนติเมตร นำกล้ามะเขือเปราะที่มีอายุ 15 วัน หรือมีใบจริง 3-4 ใบ มาปลูกตามหลุมที่กำหนดกลบดินและรดน้ำ

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ต้องให้สม่ำเสมอ หลังย้ายกล้าทุกเช้า- เย็น เมื่อกล้าตั้งตัวดีแล้วจึงรดน้ำเพียงวันละ 1 ครั้ง

การใส่ปุ๋ย

หลังย้ายปลูก 7-10 วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโต ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13- 21 หรือ 8-24-24 อัตรา 50-100 กิโลกรัม/ไร่ โดยทยอยแบ่งใส่ในช่วงออกดอกติดผล ทุก 20 วัน

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว 65-70 วัน หรือหลังดอกบาน 7-10 วัน จะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้โดยเก็บผลที่มีขนาดพอเหมาะไม่อ่อนหรือแก่เกินไป โดยการเก็บเกี่ยวให้ขั้วมะเขือติดมากับผลด้วย

มะเขือยาว/มะเขือม่วง

มะเขือยาว/มะเขือม่วง เป็นพืชผักเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่มีอนาคตเนื่องจากปลูกง่าย เก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานและปัจจุบันสามารถส่งออกได้

การปลูก

ระยะปลูก ระหว่างต้น 80 เซนติเมตร ระหว่างแถว 100 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 7-10 วัน ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาว ในอัตรา 100-200 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าในแปลงยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 10 เซนติเมตร

การเตรียมกล้า

ใส่ดินผสมในถาดเพาะกล้า (ดินที่ร่อนแล้ว 3 ส่วน ทรายหรือแกลบ 1 ส่วน) รดน้ำและหยอดเมล็ดลงในถาดหลุมหลุมละ 1 เมล็ด รดน้ำเช้า- เย็น

วิธีปลูก

ขุดหลุมปลูกลึกประมาณ 10-20 เซนติเมตร นำกล้ามะเขือยาวมีอายุ 15 วัน หรือมีใบจริง 3-4 ใบ มาปลูกตามหลุมที่กำหนดกลบดินและรดน้ำ

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ต้องให้สม่ำเสมอ หลังย้ายกล้าทุกเช้า-เย็น เมื่อกล้าตั้งตัวดีแล้วจึงรดน้ำเพียงวันละ 1 ครั้ง

การใส่ปุ๋ย

หลังย้ายปลูก 7-10 วันใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หรือ 8- 24-24 อัตรา 50-100 กิโลกรัม/ไร่ โดยทยอยแบ่งใส่ในช่วงออกดอกติดผล ทุก 20 วัน



การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว 65-70 วัน หรือหลังดอกบาน 7-10 วัน จะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้โดยเก็บผลที่มีขนาดพอเหมาะไม่อ่อนหรือแก่เกินไป โดยการเก็บเกี่ยวให้ขั้วมะเขือติดมากับผลด้วย

พริกขี้หนู/พริกหนุ่ม

พริกเป็นผักที่ใช้ส่วนของผลในการบริโภค คนไทยนิยมรับประทานพริกทุกครอบครัว พริกที่ปลูกมีหลายชนิด ทั้งพริกขี้หนูผลเล็ก เช่นพริกขี้หนูสวน พริกขี้หนูใหญ่ เช่น พริกผลใหญ่ เช่น พริกชี้ฟ้า พริกหนุ่ม และพริกเหลือง เป็นต้น

การปลูก

ระยะปลูก

ระยะปลูกที่เหมาะสมสำหับพริกที่ทรงพุ่มใหญ่ควรใช้ระยะระหว่างต้น 80 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถว 100 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

การเตรียมแปลงเพาะ ทำเป็นแปลงขุดดินให้ลึกประมาณ 15- 20 เซนติเมตร ตากดินไว้ให้แห้ง 5-7 วัน โรยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักให้มาก คลุกเคล้าให้ทั่ว ย่อยดินให้ละเอียด



การเตรียมแปลงปลูก

ขุดดินให้ลึกประมาณ 25-30 เซนติเมตร ตากดินให้แห้ง 7-10 วัน ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวดี อัตรา 2-3 ตัน/ไร่ ถ้าดินมีความเป็นกรดสูงควรใช้ปูนขาวช่วยในอัตรา 200-300กิโลกรัม/ไร่ เพื่อช่วยลดความเป็นกรดของดิน จากนั้นก็ทำการคลุกเคล้า และย่อยดินให้มีขนาดเล็กลงยกแปลงสูง 30 เซนติเมตร กว้าง 1.20 เมตร

การเตรียมกล้า

การเพาะกล้า หลังเตรียมแปลงเพาะกล้าแล้ว ให้หว่านเมล็ดให้กระจายทั่วแปลง หรืออาจทำเป็นแถวห่างกันแถวละ 15 เซนติเมตร ทำร่องลึกประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วโรยเมล็ดลงในร่องแล้วหว่านกลบด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักหรือดินละเอียด หนาประมาณ 0.5-1.0 เซนติเมตร รดน้ำให้ชุ่มและคลุมด้วยฟางแห้งหรือหญ้าแห้งบาง ๆ หลังจากต้นกล้างอกได้ 15-20 วัน ให้ถอนแยกต้นที่ไม่สมบูรณ์หรือต้นที่อ่อนแอออก พร้อมกันนี้พยายามจัดระยะกล้าให้ห่างกันประมาณ 10 เซนติเมตร ย้ายกล้าปลูกเมื่ออายุ 30-40 วัน

วิธีปลูก

หลังจากเตรียมแปลงปลูก ขุดหลุมปลูกตามระยะที่กำหนด และต้นกล้าได้ขนาดดีแล้วก็ทำการปลูกได้ ต้นกล้าที่ย้ายปลูกได้ ควรเป็นต้นกล้าที่แข็งแรงมีอายุประมาณ 30-40 วัน สูงประมาณ 10-15 เซนติเมตร การถอนกล้าควรมีดินติดรากมาด้วยและทำอย่างระมัดระวังต้นกล้าที่ย้ายมาต้องรีบปลูกทันที การปลูกควรกดดินโคนต้นพริกให้แน่น และระวังอย่าให้รากลอยจะทำให้ต้นพริกโค่นล้มง่าย เพราะพริกมีรากแผ่กระจายอยู่ใกล้ผิวดินหลังจากปลูก แล้วรดน้ำให้ชุ่ม และควรทำเพิงบังแดดอย่าให้ต้นกล้าโดนแดดจัดในระยะเริ่มย้ายปลูกใหม่ ๆ เพราะต้นกล้าจะโตช้าหรือเฉาตาย

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างเพียงพอสม่ำเสมอ อย่าให้แฉะเกินไป การให้น้ำควรให้ทุกวันหลังปลูกจนต้นกล้าตั้งตัวได้ประมาณ 5-6 อาทิตย์ หลังจากนี้แล้วจึงค่อยลดปริมาณน้ำลง ซึ่งอาจจะรด 1 วันหยุด 2 วัน ก็ได้ทั้งนี้ต้องดูสภาพความชื้นของดินด้วย อย่าให้แฉะเกินไป เพราะจะทำให้พริกชะงักการเจริญเติบโต

การทำค้าง

สำหรับพริกมัน/พริกหนุ่ม การทำค้างและการตัดแต่งกิ่ง เพื่อป้องกันไม่ให้ต้นล้ม จะทำให้ได้ผลผลิตที่สูง การตัดแต่งกิ่ง ควรเด็ดกิ่งแขนงออกทิ้งตั้งแต่ใบข้อแรกจนถึงใบที่อยู่ใต้ช่อดอกให้หมด เพราะถ้าไม่ตัดออกาจะทำให้ทรงพุ่มหนาทึบไป ส่งผลให้ผลผลิตต่ำ

การใส่ปุ๋ย

ปุ๋ยที่แนะนำ คือ ปุ๋ยสูตร 15-1-15 หรือ 14-14-21 ใส่อัตรา 100 กิโลกรัม/ไร่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของดิน โดยแบ่งใส่เป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกปริมาณครึ่งหนึ่งใส่รองพื้นพรวนกลบลงดิน ครั้งที่สองอีกครึ่งหนึ่งเมื่ออายุพริกได้ 30 วัน หลังย้ายปลูกแบบโรยข้างต้นแล้วพรวนกลบ

การเก็บเกี่ยว

พริกเป็นพืชที่มีอายุยืนและปลูกได้ผลดีตลอดปี อายุจากวันงอกจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตสดครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 65-90 วัน การเก็บเกี่ยว ควรเก็บทุก ๆ 7 วัน ใช้วิธีเด็ดทีละผล โดยใช้เล็บจิกตรงรอยก้านผลต่อกับกิ่ง ซึ่งพริกจะได้ผลผลิตนาน 6 เดือน หรืออาจเป็นปีจนกว่าต้นจะเหี่ยว



มะเขือเทศ



มะเขือเทศ เป็นพืชผักที่ใช้ส่วนของผลในการประกอบอาหารสามารถรับประทานสด นำไปประกอบอาหารต่าง ๆ เช่นมะเขือเทศสีดา สำหรับทำส้มตำหรือน้ำพริกอ่อง มะเขือเทศผลใหญ่มีการปลูกสำหรับใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมทำน้ำมะเขือเทศเข้มข้นหรือซอสมะเขือเทศ ฤดูปลูกที่เหมาะสม คือฤดูหนาวแต่ปัจจุบันมีพันธุ์ที่ปรับปรุงพันธุ์ให้สามารถปลูกได้ตลอดปี

การปลูก

ระยะปลูก ระหว่างต้น 80 เซนติเมตร ระหว่างแถว 100 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 7-10 วัน ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าในแปลงยกแปลงสูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 100 เซนติเมตร รดน้ำและคลุมด้วยถุงพลาสติก เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันวัชพืช ควรเตรียมดินให้เสร็จก่อนปลูก 2-3 อาทิตย์

การเตรียมกล้า

เตรียมถาดเพาะกล้าและดินผสม (ดินที่ร่อนแล้ว 3 ส่วน ปุ๋ยคอก 1 ส่วน ทรายหรือแกลบ 1 ส่วน) ใส่ดินผสมลงในถาดเพาะกล้า รดน้ำ แล้วจึงหยอดเมล็ดลงในถาดเพาะกล้าหลุม หลุมละ 1 เมล็ด รดน้ำรักษาความชุ่มชื้นอย่าให้แฉะเกินไป

วิธีปลูก

ปลูกแถวคู่เจาะพลาสติกเป็นหลุมตามระยะที่กำหนด ขุดหลุม แล้วนำกล้ามะเขือเทศที่มีอายุ 30 วัน หรือมีใบจริง 2-3 ใบ มาปลูกตามหลุม กลบดินและรดน้ำ ระวังอย่าจับบริเวณโคนต้นกล้า

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงติดผล ระยะผลแก่ควรลดการให้น้ำ เพราะจะทำให้ผลแตก

การทำค้าง

ควรปักไม้ค้างทุกหลุม และทำก่อนออกดอก โดยใช้เชือกผูกกับลำต้นให้ไขว้กันเป็นเลข 8 และผูกเงื่อนกระตกกับค้าง เพื่อให้ต้นเจริญเติบโตได้ดี สะดวกต่อการดูแลรักษา ง่ายต่อการเก็บเกี่ยวและช่วยเพิ่มอายุการเก็บผลผลิตให้นาน

การใส่ปุ๋ย

ควรใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 ในอัตรา 100 กิโลกรัม/ไร่ ครั้งแรกหลังจากย้ายกล้าปลูก 7วัน ครั้งที่สองหลังจากใส่ครั้งที่หนึ่ง 15 วัน ครั้งที่สามหลังจากใส่ครั้งที่สอง 20 วัน

การเก็บเกี่ยว

มะเขือเทศสามารถเก็บผลผลิตได้เมื่ออายุประมาณ 70-90 วัน นับตั้งแต่เพาะกล้า และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานประมาณ 4-5 เดือนสำหรับมะเขือเทศพันธ์เลื้อย เช่นพันธุ์สีดา แต่สำหรับพันธุ์พุ่ม สามารถเก็บผลผลิตได้ 6-7 ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ที่ปลูกสำหรับแปรรูปหรือเข้าโรงงานอุตสาหกรรม

แตงกวา/แตงร้าน

แตงกวา/แตงร้าน เป็นพืชใช้บริโภคส่วนของผลสด มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นผลผลิตต่อไร่สูง ตลาดมีความต้องการสูงมาก สามารถปลูกได้ตลอดปี และปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย

การปลูก

ระยะปลูก

ระยะปลูกระหว่างต้น 60-80 เซนติเมตร ระหว่างแถว 100 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 30-40 เซนติเมตร ตากดินให้ 7- 10 วัน ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 100-200 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยสูตร 46-0-0 ผสมสูตร 15-15-15 อย่างละเท่า ๆ กัน อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าในแปลง ยกแปลงสูงประมาร 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

วิธีปลูก

นำเมล็ดหยอดตามหลุม 3-4 เมล็ด กลบดินและรดน้ำ เมื่อกล้างอกมีใบจริง 2-3 ใบ ถอนาต้นไม่สมบูรณ์ออกเหลือ 2 ต้น หลังปลูก 14 วันควรเด็ดกิ่งแขนง 5 ข้อแรก (ใบ) จากพื้นดินออกแล้วจึงเริ่มปล่อยให้ติดผล หากาต้องการคุณภาพที่ดีเถาที่แตกใหม่ ควรควยคุมให้มี 2 ข้อ โดยตัดเหนือข้อที่ 2 ผลผลิตจะทยอยออกสม่ำเสมอ



การดูแลรักษา

การให้น้ำ

พืชตระกูลแตงต้องการน้ำมาก สำหรับการเจริญเติบโตของลำต้นและผลตลอดอายุการปลูก แต่การให้น้ำมากเกินไปจะทำให้ผลผลิตและขนาดของผลลดลง เนื่องจากน้ำจะชะล้างปุ๋ยไปจากบริเวณราก จำนวนครั้งในการให้น้ำขึ้นอยู่กับชนิดและลักษณะของดิน

การทำค้าง

ทำค้างรูปสามเหลี่ยม (กระโจม) สูง 1080-2.00 เมตร ควรทำการปักไม้ค้างหลังปลูกไม่เกิน 7 วัน หากทำช้าอาจจะปักไม้ค้างโดนราก ทำให้รากขาดกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช

การใส่ปุ๋ย

หลังปลูก 7-15 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโต และผลผลิต จึงควรให้เป็นระยะ ๆ หลังจากใส่ปุ๋ยครั้งแรก 15-20 วัน ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ผสมปุ๋ยสูตร 15-15-15 สัดส่วน 1:2 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ สำหรับในช่วงออกดอก - ติดผลให้ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ โดยใส่ทุก ๆ 10 วัน

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวผลแตงกวาในขณะเมล็ดภายในยังอ่อน หรือเก็บในขณะที่สีของผลเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเขียวเข้ม หรือเก็บในขณะที่เปลือกยังอ่อนอย่าปล่อยให้ผลแก่คาต้น เพราะจะทำให้ผลผลิตลดลง ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวประมาณ 5 เดือน และจะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ 30-35 วัน และจะเก็บเกี่ยวหลังจากดอกบาน 10-20 วัน

ฟักทอง

ฟักทอง สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด ชอบดินร่วนปนทรายแดดจัดและการระบายน้ำดี มีคุณค่าทางอาหารสูง มีวิตามินเอสูง ช่วยบำรุงผิวพรรณและถนอมสายตา นำมาประกอบอาหารหลายชนิด รับประทานได้ทั้งส่วนผลและส่วนของยอด

การปลูก

ระยะปลูก

ระหว่างแถว 1-1.5 เมตร ระหว่างต้น 2-2.5 เมตร เป็นพืชที่ต้องการพื้นที่ปลูกมาก

การเตรียมดิน

ไถดินลุกประมาณ 25-30 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 1-2 อาทิตย์ แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวประมาณ 100-300 กิโลกรัม ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา 2,000-2,500 กิโลกรัม ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้เข้ากัน

วิธีปลูก

หลังเตรียมแปลงปลูก และขุดหลุมปลูกตามระยะที่กำหนด แล้วหยอดเมล็ด 2-3 เมล็ด/หลุม ลึกประมาณ 3-5 เซนติเมตร แล้วกลบหลุมปลูกด้วยดินหรือคลุมด้วยฟางแห้ง เพื่อรักษาความชื้นของดิน และรดน้ำให้ชุ่ม อายุ 5-7 วัน เมล็ดงอก ควรถอนแยกเหลือ 2 ต้นต่อหลุม

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างเพียงพอ แต่อย่าให้แฉะเกินไป เมื่อใกล้อายุการเก็บเกี่ยวควรเลิกการให้น้ำ (15 วันก่อนเก็บผลผลิต)

การใส่ปุ๋ย

อายุ 7-10 วัน หลังงอก ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ สำหรับในช่วงออกดอก ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 และติดผลใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ โดยทยอยใส่

การผสมเกสร

เมื่อฟักทองออกดอกตัวเมีย ถ้าผึ้งไม่พอผสมให้เลือกดอกตัวผู้ เด็ดมาแล้วปลิดกลีบออกให้หมดนำไปเคาะละอองเกสรตัวผู้ให้ตกลงบนดอกตัวเมีย จะทำให้ฟักทองติดผลดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีเทคนิคหนึ่งก็คือนำนมผงผสมน้ำพ่นใส่ดอกฟักทองในระยะที่ดอกกำลังบาน เพื่อล่อแมลงให้มาช่วยผสมเกสร

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว 80-90 วัน หรือสังเกตสีเปลือก สีกลมกลืนเป็นสีเดียวกันดูนวลขึ้นเต็มผล การเก็บควรเหลือขั้วติดไว้ด้วย เพื่อช่วยให้เก็บรักษาได้นานขึ้น

ฟักเขียว / แฟง

ฟักเขียว / แฟง เป็นพืชที่ใช้บริโภคส่วนของผล สามารถเจริญเติบโตได้ในดินแทบทุกชนิด ชอบดินร่วนปนทราย แดดจัด สามารถประกอบอาหารได้หลายแบบทั้งของคาว และของหวาน

การปลูก

ระยะปลูก

ระหว่างแถว 1-1.5 เมตร ระหว่างต้น 2-2.5 เมตร เป็นพืชที่ต้องการพื้นที่ปลูกมาก

การเตรียมดิน

ไถดินลึกประมาณ 25-30 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 1-2 อาทิตย์ แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวประมาณ 100-300 กิโลกรัม ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา 2,000-2,500 กิโลกรัม ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้เข้ากัน

วิธีปลูก

หลังเตรียมแปลงปลูก และขุดหลุมปลูกตามระยะที่กำหนด แล้วหยอดเมล็ด 2-3 เมล็ด/หลุม ลึกประมาณ 3-5 เซนติเมตร แล้วกลบหลุมหรือคลุมด้วยฟางแห้ง เพื่อรักความชื้นของดิน และรดน้ำสม่ำเสมอทุกวัน อายุ 10-14 วัน หรือมีใบจริง 2-4 ใบ ควรถอนแยกเหลือ 2 ต้นต่อหลุม

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำสม่ำเสมอและเพียงพอ ไม่ควรให้ฟักทองเขียวและแฟง ขาดน้ำโดยเฉพาะระยะออกดอกและติดผล เพราะจะทำให้ดอกร่วง และไม่ติดผลเมื่อใกล้อายุการเก็บเกี่ยวควรเลิกการให้น้ำ(15 วันก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต) ***การใส่ปุ๋ย***

อายุ 7-10 วัน หลังงอก ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ สำหรับในช่วงออกดอก ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 และช่วงติดผลใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ โดยทยอยใส่

การทำค้าง

เมื่อฟักเริ่มเลื้อยหรือมีอายุประมาณ 15-20 วัน ควรทำค้างหรือร้านเพื่อให้เลื้อยเกาะขึ้นไปปักไม้ค้างยาว 2-2.5 เมตร แล้วเอนปลายเข้าหากัน จากนั้นใช้ไม้ค้างพาดขวางประมาณ 2-3 ช่วง ๆ ละ 40-50 เซนติเมตร หรือทำเป็นค้างผูกเป็นร้านสูงประมาณ 1.5-2.0 เมตร เพื่อให้เหมาะสมและสะดวกต่อการทำงาน นอกจากนี้อาจใช้ค้างธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว เช่นไม้พุ่มเล็ก ๆ รั้วบ้าน ซึ่งเหมาะสมสำหรับการปลูกผักสวนครัว

การเก็บเกี่ยว

หลังหยอดเมล็ดจนถึงอายุการเก็บเกี่ยว 60-70 วัน หรือสังเกตได้จากผลว่าเริ่มมีไขสีขาวจับผล โดยใช้มีดคม ๆ ตัดที่ขั้วของผล การเก็บควรเหลือขั้วติดไว้ด้วยเพื่อช่วยให้เก็บรักษาได้นานขึ้น

คื่นฉ่าย

คื่นฉ่าย เป็นพืชผักที่ใช้ส่วนใบและก้านใบรับประทานเป็นผักสดและเป็นเครื่องเทศในการปรุงอาหารบริโภคภายในครัวเรือน จะช่วยให้อาหารมีกลิ่นหอมน่ารับประทาน และยังช่วยดับกลิ่นคาวของเนื้อและปลาได้เป็นอย่างดี

การปลูก

ระยะปลูก

นิยมใช้หว่านเมล็ดลงบนแปลงปลูก โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 0.5-1 กิโลกรัม/ไร่

การเตรียมดิน

ไถดินให้ลึก 20-25 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1-2 อาทิตย์ แล้วย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 100-300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุมฟางบาง ๆ แล้วรดน้ำให้ทั่วแปลงปลูก หว่านเมล็ดคื่นฉ่ายให้ผสมทราย อัตรา 1:10 (เมล็ดคื่นฉ่าย:ทราย) เพราะเมล็ดเล็ก และเบาทำให้การหว่านไม่สม่ำเสมอ

วิธีปลูก

รดน้ำแปลงปลูกให้ชุ่ม แล้วนำเมล็ดหว่านให้กระจายทั่วทั้งแปลง อายุคื่นฉ่าย 20-30 วันให้ถอนแยก ให้ห่างประมาณ 5-10 เซนติเมตร

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และเพียงพอ วันละ 1-2 ครั้ง อย่าให้น้ำขังแฉะ เพราะจะทำให้เกิดโรคเน่าได้ หากขาดน้ำต้นจะชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ต้นและใบมีสีเขียวเข้ม และแข็งกระด้าง

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง หลังหว่านเมล็ด 7 วัน และ15 วัน หลังถอนแยกใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อีกครั้งจนกว่าสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

การเก็บเกี่ยว

หลังจากหว่านเมล็ดคื่นฉ่ายลงแปลง อายุการเก็บเกี่ยว 40-45 วัน ทยอยเก็บผลผลิต โดยเก็บผลผลิตในช่วงเช้า ถอนต้นคื่นฉ่ายออกจากแปลงปลูก ทั้งต้นและราก หลังจากนั้นล้างรากให้สะอาด



มะระจีน

มะระจีนเป็นพืชที่ปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตไว สามารถปลูกได้ในดินแทบทุกชนิดและทุกฤดูกาล

การปลูก

ระยะปลูก

ระยะปลูกระหว่างต้น 50-75 เซนติเมตร ระหว่างแถว 100-120 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินลึกประมาณ 30-40 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 7-10 วัน ย่อยดินให้ละเอียด หว่านปูนขาวในอัตรา 100-200 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ คลุกเคล้าให้ทั่ว แล้วยกแปลงสูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร รดน้ำ และคลุมด้วยพลาสติก เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันวัชพืช

การเตรียมกล้า

ทำการเพาะกล้าซึ่งประกอบด้วย ทราย ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกที่สลายตัวดี และดินย่อยละเอียดอย่างละเท่า ๆ กัน เจาะหลุม หยอดเมล็ด กลบด้วยดินบาง ๆ รดน้ำ

วิธีปลูก

ย้ายกล้าปลูกเมื่อต้นกล้ามีใบจริง 4-5 ใบ หรืออายุ 15-20 วัน จึงย้ายลงปลูกในแปลง

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวโดยเฉพาะช่วงออกดอกและติดผล

การทำค้าง

สามารถทำได้ 2 แบบ คือ

- ปักไม้ค้างยาว 2-2.5 เมตร ทุกหลุม เอนปลายเข้าหากันและมัดไว้ด้วยกันใช้ไม้ค้างหรือเชือกในล่อนผูกขวางทุกระยะ 40-50 เซนติเมตร หรือใช้ตาข่ายพลาสติกตาห้างขึงแทน ด้านบนของค้างใช้ไม้ค้างพาดขวางมัดกันให้แน่นเพื่อป้องกันการโค่นล้ม

- ปักไม้ค้างผูกเป็นร้านสูงประมาณ 1.5 -2 เมตร ขึงด้วยตาข่ายพลาสติกห่าง ๆ

การใส่ปุ๋ย

หลังย้ายปลูก 7-10 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ โดยทยอยแบ่งใส่ในช่วงออกอก- ติดผล

การเก็บเกี่ยว



อายุการเก็บเกี่ยวของมะระจีนประมาณ 45-50 วัน หลังจากหยอดเมล็ด ทยอยเก็บผลผลิตที่ได้ขนาดที่เหมาะสมทุกวันหรือวันเว้นวัน สามารถเก็บผลผลิตได้ 17-20 ครั้ง อายุการเก็บเกี่ยวครั้งสุดท้าย 85-90 วัน

หอมแบ่ง

หอมแบ่ง เป็นผักที่เราบริโภคสดส่วนของต้นและใบ หอมแบ่งจะมีลักษณะเกิดหัว และการแตกกอคล้ายหอมแดงเพียงแต่ส่วนของหัวไม่ขยายใหญ่จะมีขนาดเล็กน่ารับประทาน ประดับแต่งอาหารให้มีสีสันหรือโรยหน้าแกงจืดให้มีกลิ่นน่ารับประทาน

การปลูก

ระยะปลูก

ใช้หัวพันธุ์ในการปลูก ระยะระหว่างต้น 30 เซนติเมตร ระหว่างแถว 30 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

หอมแบ่งเป็นผักที่ระบบรากตื้น ไถดินลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร ตากดิน ทิ้งไว้ 5-7 วัน ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 2,000-2,500 กิโลกรัม/ไร่ และรองพื้นปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่

วิธีปลูก

ใช้หัวพันธุ์ในการปลูก ปลูกระยะตามที่กำหนด ควรดำหัวให้ลึกลงในดินพียงครึ่งหัว ค่อย ๆ กออย่างระมัดระวัง แล้วคลุมด้วยฟางแห้งหรือหญ้าแห้งเพื่อเก็บรักษาความชื้นและป้องกันกำจัดวัชพืช และรดน้ำให้สม่ำเสมอ

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

เนื่องจากหอมแบ่งมีระบบรากตื้น ต้องให้น้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอวันละ 2 ครั้ง

การใส่ปุ๋ย

ช่วงแรกใส่ปุ๋ยสูตร 25-7-7 หรือสูตรใกล้เคียง โดยใส่อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ เมื่ออายุ 20 วัน และปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ เมื่อต้นหอมอายุ 30 วัน

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว 40-45 วัน โดยถอนทั้งต้น และทำการล้างดินออกจากราก และตัดแต่งใบที่เสียหรือเป็นโรคทิ้ง

ผักชีฝรั่ง

ผักชีฝรั่ง ใช้ส่วนใบอ่อนรับประทานเป็นผักสดแกล้มกับ น้ำพริกลาบ และอาหารประเภทยำ และใช้เป็นเครื่องปรุงต้มยำเพื่อดับกลิ่นคาว ทำให้มีกลิ่นหอมและรสชาติของอาหารดีขึ้น

การปลูก

ระยะปลูก

- หว่านเมล็ด
- ระยะ 20x20 เซนติเมตร

การเตรียมดิน

ไถดินลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 7-15 วัน แล้วย่อยดินให้ละเอียดและปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ประมาณ 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่

วิธีปลูก

- แบบหว่านเมล็ด นำเมล็ดผักชีฝรั่ง แช่น้ำ ไว้ 1 คืน หว่านให้ทั่วแปลง ควรให้น้ำ 3-5 วัน/ ครั้ง

- การแยกกอ ขุดหลุมปลูก ระยะ 20x20 เซนติเมตร นำต้นพันธุ์เตรียมไว้มาปลูกตามระยะที่กำหนด

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

การปลูกแบบหว่านเมล็ดควรให้น้ำ 3-5 วัน/ครั้ง ระวังอย่าให้น้ำท่วมขัง การแยกกอควรให้น้ำวันละ 2 ครั้ง

การใส่ปุ๋ย

ผักชีฝรั่ง อายุ 30 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 25-7-7 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่ หลังจากนั้น 15 วันใส่ปุ๋ยสูตรเสมอ 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 30-50 กิโลกรัม/ไร่

การพรางแสง

ใช้ตาข่ายพรางแสง 60-80 % จะทำให้ผักชีฝรั่งมีการเจริญเติบโต และใบผักชีฝรั่งที่ยาวขึ้น

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่ออายุประมาณ 120 วัน หลังหว่านเมล็ด และการแยกกอ 30 วัน นับจากการย้ายกล้าการเก็บผลผลิตถอนทั้งต้นมีรากติดมาด้วยทยอยเก็บผลผลิตต้นใหญ่ก่อน และทำการล้างดินออกจากรากและตัดแต่งใบที่เสียหรือเป็นโรคทิ้ง

การป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักโดยวิธีชีววิธี

ชนิดพืช	ชนิดศัตรูพืช	การป้องกัน
ผักชีฝรั่ง	โรคโคนเน่า	ใช้เชื้อราไตรโครเดอร์ม่าโรยโคนต้น
พริกขี้หนู/พริกหนุ่ม	เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค) บิวเวอเรีย ใช้กับดักกาวเหนียว ไว้ต์ออยล์ - เก็บผลทิ้ง, ฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโครเดอร์ม่าและรองก้นหลุมปลูก
ผักกาดหอม	โรคเน่า	ฉีดพ่นหรือโรยโคนต้นด้วยเชื้อไตรโครเดอร์ม่า
ผักชีไทย	โรคเน่า	ฉีดพ่นหรือโรยโคนต้นด้วยเชื้อไตรโครเดอร์ม่า
กะเพรา	เพลี้ยอ่อน หนอนใยผัก	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค)
โหระพา	เพลี้ยอ่อน หนอนใยผัก	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค)
กะหล่ำปลี	หนอนเจาะยอด	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค)
กะหล่ำดอก	หนอนเจาะยอดกะหล่ำ	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค)
บร็อคโคลี่	หนอนใยผัก	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค)
มะเขือเปราะ/มะเขือยาว	หนอนเจาะผล เพลี้ยไฟ ด้วงเต่ามะเขือ	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT (ฟลอร์แบค), ใช้น้ำแบบสปริงเกอร์ฉีดพ่นช่วงบ่าย
ผักคะน้า	ด้วงหมัดผัก เพลี้ยอ่อน หนอนใยผัก	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา หรือ BT (โนวาดอร์) ใช้กับดักกาวเหนียว, ยาสูบ

ชนิดพืช	ชนิดศัตรูพืช	การป้องกัน
ผักกาดขาว	โรคเน่าเละ เพลี้ยอ่อน หนอนใยผัก หนอนกระทู้ผักด้วงหมัดผัก	- เมื่อเริ่มห่อหัว ให้พ่นปุ๋ยน้ำธาตุอาหารรอง แคลเซียมและโบรอน ใช้กับดักกาวเหนียว - ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, BT(ฟลอร์แบค) BT(โนวาดอร์)
ถั่วฝักยาว	เพลี้ยอ่อน หนอนชอนใบหนอนเจาะฝัก โรคราสนิม	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, ยาสูบ - ตัดใบและส่วนที่เป็นโรคทิ้ง - ฉีดพ่นเชื้อไตรโครเดอร์ม่า
มะเขือเทศ	โรคใบไหม้ โรคเน่าคอดิน, โรคเน่า	- ตัดใบและส่วนที่เป็นโรคทิ้ง, ฉีดพ่นเชื้อไตรโครเดอร์ม่า - รดด้วยน้ำปูนใส
ผักกวางตุ้ง/ ผักกวางตุ้งฮ่องเต้	ด้วงหมัดผัก เพลี้ยอ่อน หนอนใยผัก	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา หรือ BT (โนวาดอร์) ใช้กับดักกาวเหนียว, ยาสูบ
ผักหวานบ้าน	หนอนใยผัก เพลี้ยไฟ	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา และใช้กับดักกาวเหนียว
บวบเหลี่ยม	ด้วงเต่าแตงแดง หนอนกระทู้ผัก	ฉีดพ่นสารสะเดา และใช้กับดักกาวเหนียว
ถั่วพู	หนอนชอนใบ	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา
ข้าวโพดหวาน	หนอนกระทู้ผัก หนอนเจาะยอด	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา
คื่นฉ่าย	โรคโคนเน่า	ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์ม่าโรยโคนต้น
กุ่ยช่าย	โรคราสนิม	ตัดใบทิ้ง
ผักบุ้งจีน	โรคราสนิมขาว	ถอนทิ้งทั้งแปลง และตากดินไว้
แตงกวา/ แตงร้าน	โรคราน้ำค้าง	- ฉีดพ่นหรือโรยโคนต้นด้วยเชื้อไตรโครเดอร์ม่า ในระยะเริ่มต้น, ฉีดพ่น BS (บาซิลลัสซับทิลิส) เก็บใบที่เป็นโรคทิ้ง
ฟักเขียว,แฟง	ด้วงเต่าแตงแดง หนอนใยผัก หนอนกระทู้ผัก	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, ยาสูบ
ผักกาดหัว	เพลี้ยอ่อน ด้วงหมัดผัก เสี้ยนดิน	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา หรือ BT (โนวาดอร์) - ฉีดพ่นเมตาไรเซียมที่ดิน
ฟักทอง	ด้วงเต่าแตงแดง	ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา, ใช้กับดักกาวเหนียว
ผักชุนฉ่าย	เพลี้ยอ่อน ด้วงหมัดผัก	- ฉีดพ่นด้วยสารสะเดา หรือ BT (โนวาดอร์) , ยาสูบ, ไว้ต์ออยล์, ใช้กับดักกาวเหนียว

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529. การปลูกผัก. คู่มือส่งเสริมการเกษตรที่ 26

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2543. เอกสารการปลูกพืชในนา กรุงเทพฯ.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2543. เอกสารวิชาการผักพื้นบ้าน. กองส่งเสริมพืชสวน กลุ่มพืชผัก. โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2545. การผลิตผักปลอดสารพิษ กองส่งเสริมพืชสวน กลุ่มพืชผัก. โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

กรมส่งเสริมการเกษตร และ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชผักแห่งเอเชีย. 2544. การปลูกผักสวนครัวเบื้องต้น

กรมอนามัย กองโภชนาการ. 2544. ตารางแสดงคุณค่าโภชนาการของอาหารไทย. โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก

กองส่งเสริมพืชสวน. 2537. เอกสารวิชาการเรื่องการปลูกผัก. กรมส่งเสริมการเกษตร

เกษตรกรรมธรรมชาติ. ฉบับที่ 2 ปี 2541. บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด

เกษตรกรรมธรรมชาติ. ฉบับที่ 2 ปี 2543. บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด

โครงการโรงเรียนต้นไม้ กรุงเทพมหานคร. 2542. การปลูกผักสวนครัวในบ้าน. เอกสารประกอบการเรียนการสอน.

ธวัช ลวะเปาระยะ. 2540. การทำสวนครัวปลอดสารพิษเพื่อใช้บริโภคทุกวัน. เอกสารเผยแพร่ อันดับที่ 66 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยและสถาบันวิจัยโภชนาการมหาวิทยาลัยมหิดล. 2544. มหัศจรรย์ผัก 108. พิมพ์ครั้งที่ 7

สมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย มปป. บริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์สัตว์ (เอกสารโรเนียว)

อุดม โกสัยสุข. การปลูกผักกินใบ. โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธ

อร่ามคุ้มทรัพย์. 2543 พืชผักเกษตรธรรมชาติแบบไทยไทย. โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย)

ประวัติผู้เรียบเรียง

การศึกษา

* ปริญญาตรี วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.เกษตรศาสตร์) สาขาพืชสวน จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี 2519
* ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.เกษตรศาสตร์) สาขาพืชสวน จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2523 วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท เรื่องการศึกษาลักษณะเด่นของลูกผสม ชั่วที่ 1 ในแตงเทศ (Study on Hetrosis in F_1 hybrird of Cantaloupe *Cucumis melo* var. *reticulatus* L.)

การทำงาน

* รับราชการที่กรมส่งเสริมการเกษตร ในปี 2523 ในตำแหน่งนักวิชาการเกษตร ที่สาขาพืชผัก กองส่งเสริมพืชพันธุ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
* ปี 2540 ดำรงตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มพืชผัก กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร
* ปี 2545 ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตพืชผัก สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
* ปี 2548 - ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการผลิตผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชสมุนไพร สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้เรียบเรียง

นางอรสา ดิสถาพร
ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการผลิตผัก ไม้ดอกไม้ประดับ
และพืชสมุนไพร

ส่วนส่งเสริมการผลิตผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชสมุนไพร
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทร. 0 2579 3542
www.doae.go.th
E-mail : agriman50@doae.go.th
ISBN : 978-974-9562-96-3

จัดทำเป็นหนังสืออิเล็กทรนิกส์โดย

ศูนย์วิทยบริการเพื่อส่งเสริมการเกษตร
ส่วนพัฒนาเทคโนโลยีการเผยแพร่และฝึกอบรม
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทร. 0 2579 5517
http://esc.agritech.doae.go.th
E-mail : esc2553@hotmail.com